

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Стеблянко Аліни Володимирівни «Адміністративно-правові засади взаємодії правоохоронних органів з фінансовими установами щодо протидії легалізації злочинних доходів», поданої на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 – «Право»

1. Актуальність теми дослідження

В умовах розвитку економіки України легалізація злочинних доходів розцінюється як злочин, який загрожує економічній і фінансовій стабільності держави. Точної інформації про суму відмитих доходів у світі не існує, що свідчить про високий рівень латентності вказаного явища і, у свою чергу, не найкращим чином відображається на всіх сферах розвитку економіки. Однак (за приблизними оцінками експертів) щорічно відмиті доходи становлять від двох до п'яти відсотків світового ВВП або від 1,6 до 4 трильйонів доларів. Виявлення та припинення фактів відмивання кримінальних доходів належить до компетенції правоохоронних органів. Водночас фінансові установи, здійснюючи операції з фінансовими ресурсами, законодавчо є учасниками системи протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, та відіграють важливу роль у попередженні та виявленні фактів відмивання коштів і передачі даних до правоохоронних структур. Утім, в Україні однією з основних проблем протидії легалізації злочинних доходів є відсутність налагодженої взаємодії між правоохоронним і фінансовим секторами, що зумовлено недосконалим адміністративним законодавством. У науковій доктрині також неодноразово зазначалося про відсутність стійких міжвідомчих зв'язків між правоохоронними органами та фінансовими установами, що негативно позначається на стані фінансово-економічної безпеки держави. Виходячи з викладеного, обрана тема дисертаційного дослідження характеризується своєчасністю, актуальністю та важливістю як у теоретичному, так і практичному плані.

2. Найсуттєвіші результати дисертації, їх достовірність і новизна, значення для теорії і практики

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що представлена наукова праця є одним із перших у вітчизняній юридичній науці адміністративного права комплексним правовим дослідженням адміністративно-правових засад взаємодії правоохоронних органів з фінансовими установами щодо протидії легалізації злочинних доходів і визначення напрямків їх удосконалення. У результаті дослідження сформульовано й обґрунтовано низку нових положень, які мають важливе теоретичне та практичне значення для подальшого сталого розвитку України як правової держави, зокрема:

вперше:

– сформульовано авторське розуміння понять «взаємодія правоохоронних органів з фінансовими установами щодо протидії легалізації злочинних доходів», «правові засади взаємодії між правоохоронними органами та фінансовими установами у протидії

легалізації злочинних доходів», «адміністративно-правовий статус суб'єктів, які взаємодіють у сфері легалізації злочинних доходів», «форми управління у сфері легалізації злочинних доходів», «методи взаємодії правоохоронних органів з фінансовими установами щодо протидії легалізації злочинних доходів», «координація діяльності правоохоронних органів з фінансовими установами у сфері протидії легалізації злочинних доходів»;

– встановлено співвідношення між формами та методами взаємодії правоохоронних органів з фінансовими установами у сфері протидії легалізації злочинних доходів і здійснено їх характеристику;

– запропоновано розробити методiku взаємодії правоохоронних органів з фінансовими установами у сфері протидії легалізації злочинних доходів, яка має містити такі структурні елементи, як: 1) суб'єкти взаємодії; 2) правова основа взаємодії; 3) мета та завдання сторін взаємодії; 4) принципи взаємодії; 5) рівні взаємодії; 6) напрями взаємодії; 7) форми взаємодії; 8) права й обов'язки взаємодіючих сторін; 9) відповідальність суб'єктів взаємодії; 10) критерії оцінювання ефективності взаємодії;

– надано пропозиції щодо внесення змін і доповнень до законодавства, зокрема щодо скасування десятиденного строку для обміну інформацією між суб'єктами взаємодії;

удосконалено:

– підходи до визначення рівнів, які становлять правові засади взаємодії правоохоронних органів з фінансовими установами щодо протидії легалізації злочинних доходів;

– зміст координації діяльності правоохоронних органів з фінансовими установами під час їх взаємодії у сфері протидії легалізації злочинних доходів;

дістали подальший розвиток:

– характеристика адміністративно-правового статусу правоохоронних органів і фінансових установ як суб'єктів протидії легалізації злочинних доходів;

– узагальнення зарубіжного досвіду (Сполучені Штати Америки, Канада, Великобританія, Бельгія, Франція, Італія, Швейцарія, Узбекистан, Російська Федерація) взаємодії правоохоронних органів з фінансовими установами щодо протидії легалізації злочинних доходів.

Таким чином, отримані в дисертаційному дослідженні нові науково-обґрунтовані результати значно поглиблюють існуючі знання про адміністративно-правові засади взаємодії правоохоронних органів з фінансовими установами щодо протидії легалізації злочинних доходів.

Методологічну основу роботи становлять загальнонаукові та спеціальні методи й прийоми наукового пізнання. Логіко-семантичний метод було використано для уточнення понятійного апарату, зокрема формулювання таких авторських дефініцій, як «взаємодія правоохоронних органів з фінансовими установами щодо протидії легалізації злочинних доходів», «правові засади взаємодії між правоохоронними органами та фінансовими установами у протидії легалізації злочинних доходів», «адміністративно-правовий статус суб'єктів, які взаємодіють у сфері легалізації злочинних доходів»,

«форми управління у сфері легалізації злочинних доходів», «методи взаємодії правоохоронних органів з фінансовими установами щодо протидії легалізації злочинних доходів», «координація діяльності правоохоронних органів з фінансовими установами у сфері протидії легалізації злочинних доходів» (розділи 1–2). Формально-юридичний метод уможливив аналіз правових засад взаємодії правоохоронних органів з фінансовими установами щодо протидії легалізації злочинних доходів (підрозділ 1.2). Системно-структурний метод застосовано для виокремлення та класифікації форм і методів взаємодії правоохоронних органів з фінансовими установами (підрозділи 2.1, 2.2). Порівняльно-правовий метод використано з метою розкриття адміністративно-правового статусу взаємодіючих суб'єктів (підрозділ 1.3), характеристики зарубіжного досвіду взаємодії правоохоронних органів з фінансовими установами щодо протидії легалізації злочинних доходів (підрозділ 3.1). Аналітичний метод дозволив розглянути зміст координації діяльності правоохоронних органів з фінансовими установами під час їх взаємодії у сфері протидії легалізації злочинних доходів (підрозділ 2.3), виявити напрямки удосконалення адміністративного законодавства, що регулює відносини у сфері взаємодії правоохоронних органів з фінансовими установами щодо протидії легалізації злочинних доходів (підрозділ 3.2).

Нормативною базою дисертаційного дослідження є Конституція України, міжнародні договори й угоди, закони та підзаконні акти України, що визначають правові засади взаємодії правоохоронних органів з фінансовими установами щодо протидії легалізації злочинних доходів, законодавство зарубіжних країн, досвід яких у сфері протидії легалізації злочинних доходів може бути використано в Україні. Інформаційну та емпіричну основу дисертаційного дослідження становлять узагальнення практики діяльності правоохоронних органів і підрозділу фінансової розвідки, довідкові видання, статистичні матеріали.

Обсяг узагальнених теоретичних і практичних матеріалів дозволяє стверджувати про достовірність і наукову обґрунтованість результатів виконаного дослідження.

Одержані результати дослідження становлять як науково-теоретичний, так і практичний інтерес і можуть бути використані в:

– науковій діяльності – положення та висновки дисертації є основою для розробки подальших напрямків удосконалення інформаційної діяльності суду в Україні (Акт про впровадження результатів дисертаційного дослідження в Сумській державний університет від 18 січня 2021 року);

– правозастосовній діяльності – для удосконалення практичної діяльності судів в Україні як суб'єктів, що забезпечують правосуддя (Акт про впровадження результатів дисертаційного дослідження в Господарський суд Сумської області від 12 березня 2021 року);

– освітньому процесі – під час проведення занять та підготовки навчально-методичної літератури та викладання таких дисциплін як: «Адміністративне право» й «Судові та правоохоронні органи»; вони вже використовуються під час проведення занять із зазначених дисциплін у Сумському державному університеті (Акт про впровадження результатів дисертаційного дослідження в Сумській державний університет від 18 січня

2021 року).

3. Відповідність дисертації зазначеній спеціальності

Дисертація присвячена дослідженню адміністративно-правових засад взаємодії правоохоронних органів з фінансовими установами щодо протидії легалізації злочинних доходів. Як за змістом завдань дослідження, так і за характером їх розв'язання та отриманими результатами дисертація «Адміністративно-правові засади взаємодії правоохоронних органів з фінансовими установами щодо протидії легалізації злочинних доходів» повністю відповідає спеціальності 081 – Право. Крім того, дисертаційне дослідження Стеблянко А. В. виконано у межах науково-дослідної теми Навчально-наукового інституту права Сумського державного університету «Розробка методики взаємодії правоохоронних органів України щодо протидії легалізації злочинних доходів» (номер державної реєстрації 0120U100474).

4. Кількість публікацій та повнота опублікування результатів дослідження

Основні результати дисертаційного дослідження Стеблянко А. В. викладено в 14 наукових працях, зокрема 8 статтях, опублікованих у наукових фахових виданнях України та наукових періодичних виданнях інших держав (з них – 2 статті проіндексовано в базі даних Web of Science Core Collection) та 6 тезах наукових повідомлень на науково-практичних конференціях, круглих столах, що відповідає вимогам Наказу Міністерства освіти і науки України «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» від 23.09.2019 р. № 1220.

1. Стеблянко А. В. Поняття та зміст взаємодії правоохоронних органів з фінансовими установами щодо протидії легалізації злочинних доходів. *Правові горизонти*. 2019. № 14 (27). С. 87–92.

2. Стеблянко А. В. Обмін інформацією як основна форма координації діяльності правоохоронних органів з фінансовими установами під час їх взаємодії у сфері протидії легалізації злочинних доходів. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2019. № 1 (26). С. 177–180.

3. Стеблянко А. В. Адміністративно-правовий статус правоохоронних органів як суб'єктів взаємодії з фінансовими установами у сфері протидії легалізації злочинних доходів. *Право і безпека*. 2019. № 4 (75). С. 59–64.

4. Стеблянко А. В. Критерії оцінювання ефективності взаємодії правоохоронних органів з фінансовими установами щодо протидії легалізації злочинних доходів. *Правові горизонти*. 2020. № 21 (34). С. 76–81.

5. Стеблянко А. В. Методи взаємодії правоохоронних органів з фінансовими установами щодо протидії легалізації злочинних доходів. *Порівняльно-аналітичне право*. 2020. № 4. С. 554–560.

6. Stebliancko A., Chernadchuk T., Kravchenko I., Andriichenko N., Rudanetska O. International Law Enforcement Cooperation Against Money Laundering. *Cuestiones Políticas*. 2020. Vol. 37. No. 65. Pp. 217–229.

7. Reznik O., Danylevska Y., Steblianko A., Chekmarova I., Karelin V. Current Status And Prospects Of Anti-Money Laundering in Digital Economy. *Revista Electrónica de Investigación en Ciencias Económicas*. 2020. Vol. 8. No. 15. Pp. 314–327.

8. Steblianko A. Forms of interaction between law enforcement agencies and financial institutions on combating money laundering. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2020. № 2. С. 148–152.

9. Steblianko A. V. Legal framework for the interaction of law enforcement agencies with financial institutions on combating money laundering at the international level. *Травневі правові читання : матеріали Міжвуз. наук.-практ. конф. здобувачів та викладачів закладів вищої освіти (Черкаси, 7 травня 2019 р.)*. Черкаси : ЧПБ імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, 2019. С. 211–213.

10. Стеблянюк А. В. Правові засади взаємодії правоохоронних органів з фінансовими установами щодо протидії легалізації злочинних доходів: окремі аспекти. *Реформування правової системи в контексті євроінтеграційних процесів : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф.: у 2 ч. (Суми, 23–24 травня 2019 р.)*. Суми : Сумський державний університет, 2019. Ч. 2. С. 60–65.

11. Стеблянюк А. В. Адміністративно-правовий статус фінансових установ як суб'єктів протидії легалізації злочинних доходів. *Травневі правові читання : матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. здобувачів та викладачів закладів вищої освіти (Черкаси, 7 травня 2020 р.)*. Черкаси: ЧПБ імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, 2020. С. 315–316.

12. Стеблянюк А. В. Зарубіжний досвід взаємодії правоохоронних органів з фінансовими установами щодо протидії легалізації злочинних доходів. *Шляхи реформування юридичних наук у європейський простір: теоретико-практичний аспект : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Херсон, 19 травня 2020 р.)*. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2020. С. 143–146.

13. Стеблянюк А. В. Форми взаємодії правоохоронних органів України й інших держав щодо протидії легалізації злочинних доходів. *Реформування правової системи в контексті євроінтеграційних процесів : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф.: у 2 ч. (Суми, 21–22 травня 2020 р.)*. Суми : Сумський державний університет, 2020. Ч. 2. С. 120–124.

14. Стеблянюк А. В. Обмін інформацією як основна форма взаємодії правоохоронних органів з фінансовими установами у сфері протидії легалізації злочинних доходів. *Актуальні проблеми державотворення і захисту прав людини : матеріали круглого столу, присвяченого Дню прав людини та Міжнародному дню боротьби з корупцією (Черкаси, 10 грудня 2020 р.)*. Черкаси : ЧПБ імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, 2020. С. 143–145.

5. Висновок

Вважати, що подана дисертація Стеблянюк Аліни Володимирівни на тему «Адміністративно-правові засади взаємодії правоохоронних органів з фінансовими установами щодо протидії легалізації злочинних доходів» за своїм науковим рівнем,

актуальністю виконаних досліджень, практичним значенням, обсягом і оформленням повністю відповідає вимогам передбачених п. 10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії від 06.03.2019 року щодо дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 – Право.

Рецензенти:

**Професор кафедри адміністративного,
господарського права та фінансово-економічної
безпеки Навчально-наукового інституту права
Сумського державного університету,
доктор юридичних наук, доцент**

М.В. Старинський

**Доцент кафедри адміністративного, господарського
права та фінансово-економічної безпеки
Навчально-наукового інституту
права Сумського державного університету,
кандидат юридичних наук, доцент**

М.І. Логвиненко

